

คำนำ

ด้วยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นหน่วยส่งเสริมสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพรวมถึงการสนับสนุนประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพให้มีความทำงานสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพเพื่อการมีงานทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือกหลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์ เพื่อพัฒนาและต่อยอดมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

ขอขอบคุณวิทยากรวิชาชีพ และคณะดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่างๆให้สำเร็จไปด้วยดีและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำดอกไม้จันทน์	1
ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์	5
หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์	
ความเป็นมา	6
จุดประสงค์การเรียนรู้	6
กลุ่มเป้าหมาย	6
ระยะเวลา	6
เนื้อหาหลักสูตร	6
การจัดการเรียนรู้	6
สื่อการเรียนรู้	7
การวัดและประเมินผล	7
การจบหลักสูตร	7
เอกสารหลักฐานการศึกษา	7
การเทียบโอนผลการเรียน	7
แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์	8
ใบความรู้ ความเป็นมาของดอกไม้จันทน์	10
ใบความรู้ วิธีทำดอกไม้จันทน์	11
ใบงาน แบบบันทึกการทำดอกไม้จันทน์	12
ใบความรู้ คุณค่าการทำดอกไม้จันทน์	13
ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ	14
ใบความรู้ การคำนวณต้นทุน กำไร	15
ใบงาน การคิดต้นทุน กำไร	16
ใบความรู้ ช่องทางการตลาด	17
แบบวัดและประเมินผลการทำดอกไม้จันทน์	18
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	19
บรรณานุกรม	20
รายชื่อคณะผู้จัดทำหลักสูตร	21

หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์ จำนวน 10 ชั่วโมง

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำดอกไม้จันทน์

ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่การเริ่มต้นการทำดอกไม้จันทน์และของชำร่วยผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำดอกไม้จันทน์และของชำร่วย สำหรับอุปกรณ์ทำดอกไม้จันทน์ได้แก่ กลีบดอก กระดาษย่น หนวดจันทน์ กาว กรรไกร เทียน ฐาน เชื่อมเย็บผ้า ด้ายเย็บผ้า โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

กลีบดอก

ทำจากกระดาษปอนด์ 80 แกรม สีครีม ตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ประมาณ 1 เซนติเมตร ยาว ประมาณ 1.5 - 2 เซนติเมตร ติดด้วยกาวรอบๆ ฐานดอก โดยใช้ดอกกละ 7 กลีบ (แฉก)

กระดาษย่น

ตัดเป็นริ้วยาว ๆ กว้างประมาณ 0.5 เซนติเมตร

หนวดจันทน์

ทำจากเยื่อไม้หรือเยื่อกระดาษ

กรรไกร

เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับตัดวัสดุต่างๆ โดยใช้แรงกดเล็กน้อย โดยใช้ตัดวัสดุ เช่นกระดาษ กระดาษแข็ง แผ่นโลหะบาง พลาสติกบาง อาหารบางอย่าง ผ้า เชือก และสายไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เพื่อตัดผม ก็ได้ ส่วนกรรไกรขนาดใหญ่อาจใช้ตัดใบไม้และกิ่งไม้ ซึ่งมีความแข็งแรงเป็นพิเศษ

กาว

ใช้ติดกระดาษ ประกอบดอกนิยมใช้แป้งมันต้มให้สุกเหนียว ๆ ใช้แทนกาวได้

เทียน

เทียน ใช้เทียนสีเหลืองเล่มเล็กตัดเป็นท่อน ๆ ยาวประมาณ 1-2 เซนติเมตร บางครั้งนำเทียนไขที่เป็นก้อน มาหลอมทำให้เป็นแผ่นแล้วใช้มีดตัดเป็นแท่งๆ เล็กๆ ยาว 1-2 เซนติเมตร แทนก็ได้เหมือนกัน เพื่อเป็นการลดต้นทุน

รูป

ใช้รูปเล่มเล็กตัดเอาเฉพาะส่วนที่มีฝังรูปติดอยู่ส่วนที่เป็นก้านรูปไม่ใช่ตัดเป็นท่อนๆ ยาว 1-2 เซนติเมตรเช่นเดียวกับเทียน

เข็มเย็บผ้า

เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งสำหรับใช้ในงานเย็บปักถักร้อย ลักษณะจะเป็นเข็มเรียวยาว ปลายข้างหนึ่งแหลมคมสำหรับแทงลงในเนื้อผ้า และปลายอีกด้านจะมี "ตา" หรือ "รู" สำหรับใช้ร้อยด้าย เมื่อแทงเข็มลงบนผ้า สลับด้านไปมากก็จะทำให้ด้ายถูกร้อยติดอยู่บนเนื้อผ้าได้

ด้ายเย็บผ้า

การเลือกเส้นด้ายที่เหมาะสม ด้ายเย็บผ้าคุณภาพ คุณสมบัติเส้นด้ายแต่ละประเภท มีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการใช้งานของแต่ละคน และสิ่งสำคัญก็คือ ควรเลือกใช้ให้พอดีกับการใช้งานจะดีที่สุด ชิ้นงานก็จะออกมาดีตามไปด้วย และควรที่จะเลือกเบอร์เส้นด้ายตามความเหมาะสมของชิ้นงาน หากเลือกใช้ อย่างเหมาะสมกับชิ้นงาน จะทำให้งานสวยงาม และสร้างความคงทนต่อชิ้นงานได้นาน

ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรผลิตภัณฑ์การทำดอกไม้จันทน์

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้ประชาชน ได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆแต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็วและไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นมนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆมากมายโดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างสิ่งทดแทนเพื่อการอยู่รอดโดยวิธีการต่างๆอาชีพการทำดอกไม้จันทน์เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือกสร้างรายได้เสริมเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์

1.ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศปัจจุบันมีการแข่งขัน กันสูงทั้งด้านคุณภาพและราคา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะความรวดเร็วในการผลิตและการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและทันกับเวลาที่ลูกค้ากำหนด บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับธรรมชาติมีความต้องการทางการตลาดสูงมาก เป็นงานฝีมือในการออกแบบ การปรับทิศทางของธุรกิจและ เพิ่มขีดความสามารถของสินค้าในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นอีกช่องในการดำเนินงาน ในการมุ่งเน้น คุณภาพและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลักในการประกอบอาชีพ เป็นงานประดิษฐ์ที่ต้องใช้เวลาและความประณีตและบรรจงโดยอาศัยศิลปะเป็นความคิด สร้างสรรค์ในการนำอัตลักษณ์ของชุมชน การผลิตออกแบบเป็น รูปแบบต่างๆ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาไว้ให้เหมาะสมกับเศษวัสดุที่มีอยู่ทั่วไป อย่างไรก็ตามเรายังนำเศษวัสดุ เหลือใช้นำมาใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดความสะดวกสบายได้ ซึ่งเป็นการนำวัสดุจากกระดาษ ใช้งานที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เป็นการส่งเสริมงาน ศิลปหัตถกรรมและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงได้นำนโยบาย ยุทธศาสตร์และความจำเป็นดังกล่าวสู่การปฏิบัติ จัดอาชีพวิชาการทำดอกไม้จันทน์ เป็นทางเลือกอีกหนึ่งอาชีพเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การนำเศษวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้การใช้ทรัพยากร ธรรมชาติให้คุ้มค่าที่สุด และสามารถเพิ่มรายได้หลัก รายได้เสริม เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ผู้ที่สนใจ ควรศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ สามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้กับตนเองได้

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 2.4 ปฏิบัติการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 2.5 อธิบายคุณค่าของการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 2.6 จัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 2.7 คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายดอกไม้จันทน์
- 2.8 อธิบายช่องทางการจัดการตลาดของผลิตภัณฑ์จากการทำดอกไม้จันทน์ได้

3.กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4.ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	2	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	8	ชั่วโมง

5.เนื้อหาหลักสูตร

- 5.1 ความเป็นมาของการทำดอกไม้จันทน์
- 5.2 วัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 5.3 ขั้นตอนการทำดอกไม้จันทน์
- 5.4 การปฏิบัติการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 5.5 คุณค่าของกระเป่าจากการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 5.6 การจัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 5.7 การคิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายการทำดอกไม้จันทน์ได้
- 5.8 ช่องทางการจัดการตลาดของการทำดอกไม้จันทน์ได้

6.การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

7.สื่อการเรียนรู้

- 7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
- 7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์
- 7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- 7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8.การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

9.การจบหลักสูตร

- 9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ80
- 9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ60
- 9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

10.เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

ใบสำคัญผู้ผ่านการฝึกอบรม (แบบ กศ.ตน.11)

11.การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง และความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือกสาระการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
( )

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
( )

เจ้าหน้าที่งานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
( )

ลงชื่อ.....อนุมัติหลักสูตร
( )

กรรมการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความเป็นมาของดอกไม้จันทน์	1. อธิบายความเป็นมาของดอกไม้จันทน์ได้	1. ความเป็นมาของการทำดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรอธิบายความเป็นมาของการทำดอกไม้จันทน์	1. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของดอกไม้จันทน์ 2. รูปภาพ 3. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม 4. ชิ้นงาน/ผลงาน	10 นาที	-
2. วัสดุอุปกรณ์และการเลือกใช้	2. อธิบายวัสดุ อุปกรณ์ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม	2. วัสดุ อุปกรณ์ และการเลือกใช้	1. วิทยากรอธิบายอุปกรณ์ในการทำดอกไม้จันทน์ 2. วิทยากรอธิบายวัสดุที่ใช้ประกอบการทำดอกไม้จันทน์ 3. ให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	1. ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ 2. สื่อออนไลน์	5. ประเมินผลงานผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด	20 นาที	-
3. ขั้นตอนการทำดอกไม้จันทน์	3. อธิบายขั้นตอนการทำดอกไม้จันทน์ได้	3. ขั้นตอนการทำดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรอธิบายการทำดอกไม้จันทน์	1. ใบความรู้ เรื่องการทำดอกไม้จันทน์ 2. สื่อออนไลน์ 3. วัสดุ อุปกรณ์ของจริง		15 นาที	3 ชั่วโมง
4. การปฏิบัติการทำดอกไม้จันทน์	4. ปฏิบัติการทำดอกไม้จันทน์ได้	4. การปฏิบัติการทำดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทำดอกไม้จันทน์และผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 2. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. ใบงาน การจัดทำดอกไม้จันทน์		15 นาที	3 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5. คุณค่าของการทำดอกไม้จันทน์	5. อธิบายคุณค่าของการทำดอกไม้จันทน์ได้	5. คุณค่าของดอกไม้จันทน์	1.ผู้เรียนศึกษาใบความรู้คุณค่าของดอกไม้จันทน์ 2.วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของพรมเช็ดเท้า 3.วิทยากรสรุปองค์ความรู้	ใบความรู้ เรื่องคุณค่าของดอกไม้จันทน์		15 นาที	30 นาที
6. การจัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อ	6. จัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม	6. การจัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อ	1.วิทยากรอธิบายการจัดทำ/จัดหาและเทคนิคของการทำบรรจุหีบห่อ 2.ให้ผู้เรียนออกแบบและจัดทำบรรจุหีบห่อ	1. ใบความรู้ เรื่องการบรรจุหีบห่อ 2.ตัวอย่างการบรรจุหีบห่อ		15 นาที	30 นาที
7. การคิดต้นทุนกำไร	7.คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากดอกไม้จันทน์ได้	7. การคำนวณต้นทุนกำไร	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคิดต้นทุน กำไร 2. ให้ผู้เรียนฝึกการคิดต้นทุน กำไร	1. ใบความรู้เรื่องการค้าคำนวณต้นทุนกำไร 2. ใบงาน		15 นาที	30 นาที
8. ช่องทางการจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์จากดอกไม้จันทน์	8. อธิบายช่องทางการจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ได้	8. ช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์จากดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรแจกใบความรู้ให้ผู้เรียนศึกษา 2.วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับช่องทางการจัดการการตลาด	1. ใบความรู้เรื่องช่องทางการตลาด		15 นาที	30 นาที

ใบความรู้

ความเป็นมาของดอกไม้จันทน์

ดอกไม้จันทน์ ตามคติความเชื่อของคนไทยตั้งแต่สมัยโบราณนานมา การฉาบพริกฉาบ ถือว่าเป็นการแสดงความเคารพและให้เกียรติแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ตามธรรมเนียมประเพณีของคนไทยในการฉาบพริกฉาบ นั้น จะมีการวาง “ดอกไม้จันทน์” ที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงความไว้อาลัยอีกด้วยในสมัยก่อน “ไม้จันทน์” ถือว่าเป็นไม้มงคลที่เป็นของสูง ในสมัยก่อนมักจะใช้สำหรับเชื้อพระวงศ์ เจ้าขุนมูลนาย หรือคนชนชั้นสูง เท่านั้น เนื่องจากเป็นไม้ที่หาได้ยากและมีราคาแพงมาก และด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัวของไม้จันทน์ที่มีความหอมมาก จึงนิยมนำมาทำหีบศพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโกศสำหรับที่ใช้บรรจุศพของเจ้านายชั้นสูง และทำเป็นพื้นที่ใช้ในการฉาบพริกฉาบ จากคติความเชื่อเรื่องการเผาเครื่องหอมและกำยาน ถวายต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ด้วย รูปหอมที่ทำมาจากไม้จันทน์อีกด้วย นอกจากรูปหอมแล้ว ไม้จันทน์ ยังถูกนำมาทำเป็นของใช้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหีบเสื้อผ้า เทียนอบผ้า พัดไม้จันทน์ และยังสามารถนำมาทำเป็นเครื่องหอมต่างๆ ที่มีส่วนผสมจากไม้จันทน์ โดย นำไม้จันทน์มาบดใช้เป็นผง แล้วนำไปเป็นส่วนผสมในเครื่องใช้ต่าง อาทิ กำยาน น้ำอบไทย เทียนอบขนม เป็นต้น

ใบความรู้ การทำดอกไม้จันทร์

วัสดุและอุปกรณ์

1. กลีบดอก
2. กระดาษย่นสีดำ
3. หนวดจันทร์
4. กาว
5. เทียน
6. รูป
7. กรรไกร

วิธีทำดอกไม้จันทร์

1. ม้วนกระดาษเป็นวงกลมเอาไว้ก่อน
2. ตัดกลีบดอกเป็นรูปเรียวยาว
3. ทำเกสรโดยใช้หนวดจันทร์สอดเข้าไปในกระดาษที่ม้วนไว้แล้วมัดเข้าด้วยกัน
4. ม้วนกลีบดอกเท่ากับรังเกสร
5. พับก้านด้วยกระดาษย่น
6. พับกลีบดอกให้บานออกมาด้านนอก
7. มัดรูปเทียนหนวดจันทร์
8. เก็บความเรียบร้อยด้วยกระดาษย่น

ข้อเสนอแนะ

1. มีการพัฒนารูปแบบของดอกไม้จันทร์ เช่น ดอกกุ๊กก๊าก ดอกชบา ดอกดารารัตน์ เป็นต้น
2. การออกแบบกล่องหรือบรรจุภัณฑ์

ใบงาน แบบบันทึกการทำดอกไม้จันทน์

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอน การทำดอกไม้จันทน์ ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ คุณค่าของการทำดอกไม้จันทน์

คุณประโยชน์ของการทำดอกไม้จันทน์

1. เป็นการใช้วัสดุให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์
2. สร้างอาชีพเสริมแก่ประชาชนที่ต้องการเพิ่มรายได้

การใช้วัสดุจากธรรมชาติการทำดอกไม้จันทน์

วัสดุหาได้ง่ายตามครัวเรือน หรือตามโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีราคาถูก

ความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน

การทำพรมเช็ดเท้าขายนับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย สร้างรายได้ สามารถใช้เช็ดทำความสะอาดได้ทุกรูปแบบ การทำดอกไม้จันทน์ขายนับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย การผลิตดอกไม้จันทน์เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้เสริมให้กับคนชุมชนอย่างมาก และเป็นที่น่าสนใจ สร้างความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชน

ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ

บรรจุภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ บรรจุด้วยถุงพลาสติกเพื่อความสะดวกในการใช้ และกันฝุ่นได้

ความสำคัญของการบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผลผลิตทั้งหลาย ดังนี้

1. รักษาคุณภาพ และปกป้องตัวสินค้า เริ่มตั้งแต่การขนส่ง การเก็บให้ ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ เหล่านั้น มิให้เสียหายจากการปนเปื้อนจากฝุ่นละออง แมลง คน ความชื้น ความร้อน แสงแดด และการปลอมปน เป็นต้น
2. ให้ความสะดวกในเรื่องการขนส่ง การจัดเก็บมีความรวดเร็วในการขนส่ง เพราะสามารถรวม หน่วยของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเป็นหน่วยเดียวได้
3. ส่งเสริมทางการตลาด บรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่ายเป็นสิ่งแรกที่ผู้บริโภคเห็น ดังนั้นบรรจุภัณฑ์จะต้องทำหน้าที่บอกกล่าวสิ่งต่างๆของตัวผลิตภัณฑ์โดยการบอกข้อมูลที่สำคัญทั้งหมดของตัวสินค้า และนอกจากนั้นจะต้องมีรูปลักษณ์ที่สวยงามสะดุดตาเชิญชวนให้เกิดการตัดสินใจซื้อ

วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

1. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อสารและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยใช้ความรู้แขนงศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะ เช่น มีเอกลักษณ์มีลักษณะพิเศษที่ดึงดูดและสร้างการจดจำตลอดจนเข้าถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์
3. เพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาคุณภาพสินค้า
4. เป็นตัวชี้บ่งและสื่อสารรายละเอียดสินค้า ดึงดูดผู้บริโภค แสดงถึงภาพลักษณ์
5. เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เมื่อบรรจุภัณฑ์ดีย่อมมีส่วนช่วยให้มูลค่าสินค้าสูงขึ้น

ใบความรู้ การคำนวณต้นทุนกำไร

ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทำดอกไม้จันทน์

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)			การกำหนดราคาขาย คิดจากต้นทุน + กำไรที่ต้องการ
	1. กลีบดอก	1 ห่อ	200	
	2. กระจดาชยัน	2 แผ่น	40	
	3. หนวดจันทน์	1 มัด	70	
	4. กาว	1 กระปุก	30	
	5. เทียน	1 ห่อ	15	
	6. ธูป	1 มัด	50	
	7. กรรไกร	1 อัน	30	
	รวมค่าใช้จ่าย		435 บาท	
	รายได้		800 บาท	กำไร 365 บาท

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้

- กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ X ด้วย 100 =%)

ตัวอย่างเช่น

ขายดอกไม้จันทน์/ครั้งๆละ 400 ดอกๆละ 2 บาท เท่ากับ 800 จากต้นทุน 435 บาท ต้องการกำไรร้อยละ 83.90 ดังนั้น กำไรที่ต้องการ = $365 / 435 \times 100 \% = 83.90$

- การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ได้มาจากต้นทุน + กำไรหารด้วยจำนวนหน่วย

ตัวอย่าง

การทำดอกไม้จันทน์ ได้ 1 ครั้ง จากต้นทุน 435 บาท และกำไรที่ต้องการ 365 บาท ฉะนั้น ราคาขายต่อครั้ง $800 = 400 \times 2$ บาท หมายเหตุ การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการ สูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบงาน
การคิดต้นทุน กำไร

ผู้เรียน/กลุ่ม.....

เรื่อง.....

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)			1. ให้กำหนดกำไรที่ ต้องการเป็นร้อยละก่อน 2. แล้วคำนวณหาราคาต่อ หน่วยจึงจะทราบรายได้ 3. นำรายได้ที่ได้มาใส่ ตารางนี้
	รวมค่าใช้จ่าย			
	รายได้จากการขาย			
	รวมรายได้			

1. กำไรที่ต้องการ = ต้นทุน $\times$ (ร้อยละของกำไรที่ต้องการหารด้วย 100)

2. กำหนดราคาขายต่อหน่วย = ต้นทุน + กำไร = _____ จำนวนหน่วย

ใบความรู้
ช่องทางการตลาด
๑๑๑๑๑๑

ช่องทางจำหน่ายทางตรง

ช่องทางการจัดจำหน่ายทางตรง หมายถึง การขายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมโดยไม่มีคนกลาง หรือช่องทางศูนย์ระดับ ผู้ผลิต > ผู้บริโภค หรือ ผู้ผลิต > ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม

เช่น

- หน้าร้าน การจัดจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อม

ช่องทางการจัดจำหน่ายทางอ้อม หมายถึง เส้นทางที่สินค้าเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตโดยต้องผ่านคนกลางไปยังผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายหนึ่งระดับ ผู้ผลิต > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายสองระดับ ผู้ผลิต > ผู้ค้าส่ง > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายสามระดับ ผู้ผลิต > ตัวแทน > ผู้ค้าส่ง > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

เช่น

- ทางออนไลน์ ขายบนเพจ Facebook

แบบวัดและประเมินผลการทำดอกไม้จันทน์

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์

- 1.1 เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ได้เหมาะสมกับประเภทและปริมาณ
- 1.2 ทำความสะอาด บำรุงรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง

2. จัดเตรียมวัสดุดิบ

- 2.1 เลือกใช้วัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2.2 เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 จัดเก็บวัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามประเภทของวัสดุ/อุปกรณ์

3. ทักษะการทำ

ทำได้ตามคุณลักษณะและมีเอกลักษณ์ที่ถูกต้อง

4. ทักษะการจัดตกแต่ง และนำเสนอ

จัดตกแต่งและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - นามสกุล.....

หลักสูตร .....กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน ประเมิน (10 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (100 คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์การ

ประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

บรรณานุกรม

การทำดอกไม้จันทร์ (ออนไลน์). 2565, แหล่งที่มา [https:// http://cddata.cdd.go.th/](https://http://cddata.cdd.go.th/)สืบค้น
เมื่อ วันที่ 26 มกราคม 2568

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ว่าที่ พ.ต.ดำริห์	ติยะวัฒน์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
2. นางสาวนัทธมน	สกุลณมรรคา	รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
3. นางมาลี	เพ็งดี	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชนแดน
4. นางสาวภัทรธิดา	จันทะวงษ์	ครู
5. นางวารี	ชูบัว	บรรณารักษ์ชำนาญการ

คณะทำงาน

1. นางมาลี	เพ็งดี	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชนแดน
2. นางวารี	ชูบัว	บรรณารักษ์ชำนาญการ
3. นางสาวภัทรธิดา	จันทะวงษ์	ครู
4. นางสมบัติ	มานเตร์	ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
5. นางสาวลาวัลย์	สิทธิกรวยแก้ว	ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
6. นางสาวเยาวดี	โสดา	นักจัดการงานทั่วไป
7. นางสาวมูจลินท์	ภูยาธร	ครู กศน.ตำบล
8. นางสาวพัชราภรณ์	นริศชาติ	ครู กศน.ตำบล
9. นางสาวลดาพรรณ	สุทธิพันธ์	ครู กศน.ตำบล
10. นางสาวรางคณา	น้อยจันทร์	ครู กศน.ตำบล
11. นางสุรัตน์	จันทะไพโร	ครู กศน.ตำบล
12. นางสาวณัฐชา	ทาแน่น	ครู กศน.ตำบล
13. นางผกาพรรณ	มะหิทธิ	ครู กศน.ตำบล
14. นายปิ่นฉวีวัฒน์	สุขมา	ครู กศน.ตำบล
15. นายศิวัฒน์ชัย	อัครสัมฤทธิ์	ครู กศน.ตำบล
16. นางสาวกัญญาณัฐ	จันปัญญา	ครู ศรช.ตำบล
17. นายพีรพล	รินแก้ว	ครู ศรช.
18. นางสาวสริน	กวยแก้ว	ครู ศรช.
19. นางสาวพัชรมัย	จันทะไพโร	ครู ศรช.

รวบรวมข้อมูลและจัดทำเล่ม

นางสาวรางคณา	น้อยจันทร์	ครู กศน.ตำบล